

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ,
ЖУРНАЛІСТИКИ ТА МИСТЕЦТВ
Кафедра німецької та романської філології**

Кваліфікаційна робота (проект)

**ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ МОВЛЕННЄВОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ЛЦЕЮ
на здобуття першого (бакалаврського) ступеня**

Виконав: студентка 4 курсу 08-481 групи
спеціальності 014 Середня освіта, 014.024
Іспанська мова та зарубіжна література
Йосипенко Анна Олександрівна
Керівник: к.пед.н., доц. Гоштанар І.В.
Рецензент: к.філ.н., доц. Осіпчук Г.В.

Івано-Франківськ – 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Проєктна методика у процесі навчання іноземної мови.....	7
1.1. Проєктна діяльність як інструмент формування ключових компетентностей учнів.....	7
1.2. Психолого-педагогічні аспекти навчання учнів ліцею в умовах дистанційної освіти та воєнного стану.....	11
Висновки до розділу 1.....	13
РОЗДІЛ 2. Організація проєктної діяльності на уроках іспанської мови в ліцеї.....	13
2.1. Основні етапи розробки та реалізації творчих проєктів.....	13
2.2. Цифрові платформи для візуалізації та презентації результатів проєктної діяльності.....	18
2.3. Впровадження циклу проєктів «Jersón: la resiliencia y el futuro» (Херсон: незламність та майбутнє) у навчальний процес.....	23
Висновки до розділу 2.....	32
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40

ВСТУП

Сучасна парадигма іншомовної освіти в Україні зазнає суттєвих трансформацій, зумовлених необхідністю адаптації навчального процесу до умов воєнного стану та стрімкого переходу до цифрового формату взаємодії. Хоча традиційні методи навчання все ще відіграють важливу роль для багатьох педагогів, дослідження показують, що використання методів проєктної діяльності на практичних заняттях з іноземних мов допомагають учням швидше опанувати мови, роблячи процес більш захопливим, приємним та ефективним.

Актуальність теми зумовлена необхідністю пошуку нових інтерактивних методів розвитку іншомовної мовленнєвої компетентності учнів ліцею в умовах дистанційного навчання, потребою впровадження цифрових трансформацій в освітній процес (згідно зі стратегією розвитку ХДУ) та важливістю формування національно-свідомої особистості, здатної репрезентувати свій регіон у міжнародному іспаномовному просторі в часи воєнного стану.

Мета даної роботи – дослідження проєктної діяльності у процесі навчання іспанської мови в ліцеї.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

- 1) узагальнити сучасні наукові підходи до проєктної методики та її потенціалу у навчанні іспанської мови ліцеїстів;
- 2) проаналізувати психолого-педагогічні особливості розвитку мовленнєвої компетентності учнів в умовах дистанційного навчання та воєнного стану;
- 3) дослідити можливості цифрових платформ для візуалізації результатів проєктів у контексті цифрової трансформації освіти;

4) розробити цикл навчальних проєктів «Jersón: la resiliencia y el futuro», спрямований на розвиток навичок говоріння та письма.

Об'єктом дослідження є процес розвитку іншомовної мовленнєвої компетентності учнів ліцею в умовах сучасного освітнього середовища.

Предметом – методика організації проєктної діяльності (із застосуванням цифрових платформ та регіонального контенту Херсонщини) як засіб розвитку іспаномовної мовленнєвої компетентності ліцеїстів.

Матеріалом дослідження слугували: нормативні документи у галузі загальної середньої освіти, навчальні програми з іспанської мови для ліцеїв, автентичні іспаномовні ресурси цифрових медіа, а також результати проєктної діяльності учнів ліцею (презентації, відеорепортажі, цифрові постери), виконані в межах авторського циклу проєктів «Jersón: la resiliencia y el futuro».

Методи дослідження зумовлені метою та завданнями роботи: **аналіз** та **систематизація** наукової, педагогічної та методичної літератури задля з'ясування стану проблеми проєктного навчання; **педагогічне спостереження** за процесом онлайн-навчання іспанської мови в ліцеї; **метод педагогічного проєктування** – для створення циклу проєктів «Jersón: la resiliencia y el futuro».

Практичне значення роботи полягає в розробці методичного комплексу проєктних завдань з іспанської мови на тему «Jersón: la resiliencia y el futuro», який містить готові лексичні опори, інструктивні картки та алгоритми роботи з цифровими платформами (Canva, Padlet, Genially); ці матеріали можуть бути безпосередньо використані вчителями ліцеїв для реалізації дистанційного навчання, студентами-практикантами в межах цифрової трансформації освітнього простору ХДУ, а також для

інтеграції регіонального компонента Херсонщини у процес формування іншомовної мовленнєвої компетентності учнів.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і висновки кваліфікаційної роботи представлено на засіданні кафедри німецької та романської філології Херсонського державного університету, доповідалися на всеукраїнській науково-практичній конференції.

Структура й обсяг роботи. Загальний обсяг даної роботи – 35 сторінок. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ПРОЄКТНА МЕТОДИКА У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

1.1. Проєктна діяльність як інструмент формування ключових компетентностей учнів

У контексті глобалізації та активного розвитку міжнародних зв'язків України вивчення іспанської мови стає не лише засобом міжособистісного спілкування, а й важливим інструментом культурної дипломатії, що потребує впровадження інноваційних методів навчання в ліцєях. Проблема пошуку ефективних засобів розвитку іншомовної мовленнєвої компетентності учнів ліцею є однією з найбільш актуальних у сучасній методиці викладання іноземних мов, особливо в аспекті активізації самостійної творчої діяльності школярів.

Відповідно до Державного стандарту повної загальної середньої освіти, розвиток іншомовної компетентності неможливий без залучення учнів до активної пізнавальної діяльності. Як зазначено в Навчальній програмі з іспанської мови, саме проєктна методика дозволяє реалізувати особистісно орієнтований підхід, забезпечуючи «можливість застосування мовних знань для вирішення практичних проблем у реальному житті» [5].

Вивчення мови – це складний і захопливий процес. І дуже важливо впроваджувати його в процес навчання, не забуваючи про дуже важливу роль методики.

Методи вивчення мови повинні бути різними для учнів різного віку. Спілкування іноземною мовою відбувається переважно під керівництвом вчителя. Оскільки його роль ніби провідник у цьому процесі. А це, у свою чергу, вимагає застосування відповідних технологій, методів та концепцій викладання іноземної мови. Глибоке опанування досягнень методичної науки вчителя іноземної мови дозволяє чітко знати рівень мовного досвіду учня та надалі досягати його вдосконалення. У таких ситуаціях, як ефективно викладання іноземних мов, їх практичне застосування, засвоєння у свідомість інших, необхідно знати їхню методологію. Вивчення та викладання іноземних мов багато в чому залежить від розвитку методологічних питань з теоретичного боку та теорії на практиці.

У викладанні іноземних мов інтегрований підхід, який стосується розвитку основних мовних навичок у взаємозалежності, зазвичай вважається наслідком комунікативного методу. Комунікативне викладання мови визначається як підхід до викладання мов, який наголошує на взаємодії та базується на ідеї, що метою вивчення мови є отримання комунікативної компетентності [7, с. 66].

Використання цього методу робить процес навчання цікавим та мотивуючим, на відміну від традиційних підходів, заснованих на нерелексивному запам'ятовуванні правил та лексичних одиниць. Згідно з цим методом, реальні життєві ситуації моделюються під час уроку, і учні набувають чотирьох основних навичок (говоріння, аудіювання, читання та письмо) у процесі комунікації та взаємодії. Учні працюють з мовним матеріалом для вирішення комунікативних завдань, спрямованих на досягнення цілей та намірів спілкування [8, с. 39].

Відповідно до нових вимог Нової української школи (НУШ) проєктна діяльність переводить учня з позиції «пасивного слухача» у позицію

«активного дослідника». Вчитель при цьому стає фасилітатором (помічником).

Завдяки проєктній методиці у школярів розвиваються ключові компетентності, а саме:

Спілкування іноземними мовами: учні використовують іспанську для вирішення конкретного завдання (наприклад, розповісти про Херсон).

Інформаційно-цифрова компетентність: робота з іспаномовними сайтами, пошук інформації та її візуалізація в Canva чи Genially.

Уміння вчитися впродовж життя: учні самі планують свій час, шукають словники, долають труднощі.

Громадянська та соціальна компетентність: формування любові до рідного краю та вміння презентувати його світу.

У педагогічній літературі проєкти у навчанні класифікують таким чином: інформаційні, творчі та дослідницькі. За змістовою областю: монопроєкти та міжпредметні проєкти. За тривалістю: короткострокові (1 – 2 уроки), середньострокові (1 – 2 місяці) та довгострокові (весь навчальний рік).

У навчанні іспанської мови учнів ліцею доцільно використовувати змішані типи проєктів, де дослідницький компонент поєднується з творчою візуалізацією в цифрових середовищах. Зокрема, в умовах воєнного стану особливої ваги набувають міжпредметні телекомунікаційні проєкти, які дозволяють інтегрувати знання про рідний край (Херсонщину) у глобальний іспаномовний контекст.

1.2. Психолого-педагогічні аспекти навчання учнів ліцею в умовах дистанційної освіти та воєнного стану

Останнім часом проблема дистанційного навчання є предметом низки наукових розвідок. Так, концептуальні основи сучасної освіти в контексті дистанційного навчання досліджували А. Литвинчук, Г. Різак, О. Стрілець-Бабенко, Н. Кушнір. Вплив інформаційних технологій на зміст освіти досліджували Ю. Іриневич, В. Прибилова, О. Фень та інші. Застосування інформаційних технологій для вимірювання та оцінювання результатів навчання розглядають В. Биков, Т. Ярошенко. Специфіку дистанційного навчання аналізували А. Martin, К. Lister, J. Seale та інші. Загальна тенденція в роботах цих вчених полягає в тому, що «одним з найактуальніших питань дистанційного навчання. Виявило основні психологічні труднощі у сприйнятті дистанційного навчання: самостійне планування, рівень мотивації та мовний бар'єр [5]. А. Martin, (2020, March 16). How to optimize online learning in the age of coronavirus (COVID-19): A 5-point guide for educators. URL: <https://newsroom.unsw.edu.au/news/social-affairs/howoptimise-online-learning-age-coronavirus>

Дистанційне навчання стало повсюдною нормою. Однак не всі викладачі та учні були готові до такої кардинальної зміни формату навчання. Спроби наблизити формат дистанційного навчання до очного за планом психологічного сприйняття всіма учасниками навчального процесу, залученості та ефективності без використання технологій віртуальної реальності порушили питання, яке раніше не розглядалося дослідниками: які психологічні та методологічні засоби можуть забезпечити ефект присутності та створити комфортну робочу атмосферу для дистанційного навчання, на основі платформ відеодзвінків, таких як MS Teams, Skype, ZOOM.

Психологічні та педагогічні аспекти дистанційного навчання відіграють вирішальну роль у забезпеченні ефективності навчального

процесу. Ці аспекти стосуються різних психологічних та педагогічних факторів, що впливають на розуміння матеріалу, мотивацію учнів, а також на успіх і продуктивність навчання. У форматі дистанційного навчання, де немає прямої взаємодії з викладачем та іншими студентами, особливо важливо

Мотивація є ключовим елементом успішного навчання, особливо в умовах дистанційного навчання. Відсутність традиційної взаємодії з викладачем, а також потенційна ізоляція від групи можуть вплинути на мотивацію учнів.

Отже, розглянемо такі типи мотивації. Внутрішня мотивація (мотивація, що випливає з інтересу до матеріалу, що вивчається) може бути сильною, коли учні бачать прямий зв'язок між мовою, що вивчається, та особистими чи професійними цілями. Зовнішня мотивація (мотивація, що базується на зовнішніх винагородах, таких як іспити, сертифікати та дипломи) також може мати вплив, але дистанційно.

Водночас, характерними рисами дистанційного навчання є:

- гнучкість,
- модульність,
- економічна ефективність,
- нова роль викладача,
- спеціалізований контроль якості освіти.

Дистанційне навчання – це новий етап дистанційного навчання, який використовує інформацію технологій, заснованих на використанні персональних комп'ютерів, відео та аудіо, космічних та волоконно-оптичних технологій.

Дистанційне навчання – це систематичне цілеспрямоване навчання, яке розвивається на певній відстані від розташування викладача. При цьому процесі викладання та навчання розділені не лише в просторі, а й у часі.

Дослідження показали, що для дистанційного навчання, як і для традиційного навчання, застосовні п'ять загальних дидактичних методів навчання, а саме: інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, евристичний та дослідницький. Вони охоплюють всю сукупність педагогічних актів взаємодії між викладачем та учнями.

Звичайно, необхідно розробляти альтернативні форми освітньої діяльності, в яких було б можливо не лише передавати та отримувати навчальний матеріал, а й спілкуватися, обмінюватися, враховувати характеристики денної навчання (Failache et al., 2020). Однак неможливо перенести методи та прийоми, що використовуються в очному форматі, без змін у дистанційну. Змінам підлягає все – від видів завдань та форм їх виконання до тестування, яке також має коригуватися відповідно до обговорюваного матеріалу (Bírová et al., 2016).

Водночас дистанційне навчання як повноцінна заміна денної освіти викликає багато дискусій у науковій спільноті, головним чином через обсяг та зміст завдань, які ставляться перед викладачами та учнями, щоб максимально наблизитися до денної форми навчання за насиченістю та співпрацею.

Говорячи про психологічний та емоційний аспект дистанційного навчання, дослідники відзначають важливу роль поєднання емоційного контакту та особистого навчального середовища (Carrasco-Sáez et al., 2019; Abdellaoui et al., 2024). Оскільки заняття проводяться в Інтернеті, учні перебувають в різних місцях, повний візуальний контакт неможливий. Повідомлення викладача, незалежно від того, чи написані вони, чи вимовлені онлайн у рамках дистанційного семінару, повинні нести впевненість, позитивний настрій, ентузіазм, близькість до студентів, визнання спільних цінностей. Це може бути виражено не безпосередньо, а

за допомогою непрямих лінгвістичних прийомів та посилань на культурно значущі поняття (Satina & Aleshina, 2020).

Існує п'ять ключових компонентів дистанційного навчання, які слід враховувати під час воєнного стану: належне навчання, зміст курсу, мотивація, взаємовідносини між учасниками та підтримка психічного здоров'я. Останній компонент особливо актуальний в сучасних умовах, зокрема, необхідності створення доступної системи дистанційної освіти, проектування оптимальних навчальних спільнот та запобігання стресовим факторам [9]. K. Lister, J. Seale and C. Douce, (2021). "Mental health in distance learning: a taxonomy of barriers and enablers to student mental wellbeing," Open Learn, vol. 36, no. 2 (Ahead of print), [Online]. Available: <https://doi.org/10.1080/02680513.2021.1899907>

Таким чином, навчання учнів ліцею в умовах дистанційної освіти та воєнного стану потребує особливого психолого-педагогічного супроводу. Важливими чинниками є підтримка емоційної стійкості, формування навичок саморегуляції та мотивації до навчання, а також забезпечення доступності й гнучкості освітнього процесу. Використання цифрових платформ у поєднанні з індивідуальною та груповою психологічною підтримкою дозволяє зберігати якість освіти, сприяє розвитку ключових компетентностей і допомагає учням долати виклики воєнного часу.

Висновки до розділу 1

У даному розділі розглянуто методичні особливості застосування проєктної методики під час навчання іноземної мови учнів ліцею.

Використання проєктної методики у навчанні іноземної мови доводить її ефективність як інноваційного педагогічного інструменту.

Проектна методика сприяє інтеграції мовних знань із практичними навичками, формує комунікативну компетентність, розвиває критичне мислення та креативність учнів.

Робота над проектами сприяє підвищенню мотивації ліцеїстів, створює умови для міжкультурної взаємодії та дозволяє учням відчувати реальну цінність іноземної мови у сучасному світі.

Проектна методика виступає не лише засобом навчання, а й важливим чинником формування особистості, здатної до співпраці, самостійності та відповідальності.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ

ІСПАНСЬКОЇ МОВИ В ЛІЦЕЇ

2.1. Основні етапи розробки та реалізації творчих проєктів

Креативність відіграє велику роль у нашому повсякденному житті, оскільки креативне вирішення проблем лежить в основі кожної інновації. Використання освітніх технологій для творчих цілей – один із найкращих способів скористатися перевагами освітніх технологій у закладах загальної середньої освіти..

Важливо залучити учнів до створення творчих проєктів за допомогою сучасних технологій, забезпечуючи при цьому освітню цінність цих видів діяльності. У найкращому випадку учні не лише навчаються створювати відео чи музику, але й засвоюють принципи дизайн-мислення та створюють розпорядок для інновацій. Це вимагає добре продуманої структури для творчих проєктів.

Як зазначає Семеног О.М., щоб стимулювати креативність, людям потрібні межі для творчих завдань [10, с. 113]. Вчитель може встановити

межі за допомогою належних завдань та зробити творчий процес цілеспрямованим. Цілеспрямований процес можна розділити на сім фаз, які допомагають успішно вести творчі навчальні проєкти. Така лінійна модель була сформована Olli Vallo в рамках дослідницької роботи з освітніх технологій у SongHi.

Сьогодні педагогіка визнає важливість побудови гнучких технологій навчання, які відображають сучасне бачення освітнього процесу (включаючи метод проєктів). Теоретично обґрунтовано перспективи застосування технологій в освітньому процесі, а також зроблено спроби визначити їх організаційно-педагогічні основи [12; 13; 16].

Проєктна діяльність як специфічна форма творчості є універсальним засобом особистісного розвитку [7]. Вона особливо продуктивна під час роботи з учнями, відповідно до їхніх прагнень до майбутнього та прагнення до активної самореалізації. Крім того, для учнів проєктна діяльність може бути ефективним засобом подальшого особистісного професійного розвитку, формування професійно значущих творчих якостей, вдосконалення реальності та самовдосконалення.

Аналіз проєктної діяльності дозволяє зробити висновок, що суб'єкт проєктної діяльності здійснює вільний вибір, керуючись метою, на всіх етапах: вибір джерел інформації для вивчення проблеми, аналіз та вибір теорій, моделювання різних комбінацій об'єкта проєктної діяльності, визначення однієї концептуальної моделі з множини варіантів [].

За Гапановою С.В., навчальна проєктна діяльність з учнями ліцею базується на творчому мисленні, супроводжується психологічними процесами (свідомими – порівняння, аналіз, синтез, несвідомими – мислення) та має такі основні характеристики:

- суб'єктивність: безпосередньо учень планує та здійснює діяльність, регулюючи її реалізацію та результати відповідно до своїх потреб та особистих здібностей;

- об'єктивність: діяльність учнів спрямована на предмет, від якого залежить її зміст, засоби, методи та результат;

- активність: потреба у витратах енергії на виконання проєктної діяльності та необхідність досягнення результатів;

- цілеспрямованість: структурована послідовність операцій та дій дозволяє досягти проміжних результатів та кінцевого творчого результату, що відповідає меті;

- мотивація: сприяє пробудженню особистісної активності;

- усвідомленість: надання індивідуального осмисленого сенсу конкретним діям на основі узгодження потреби, мотиву, мети проєктної діяльності [3, с. 80].

Теоретико-методологічний аналіз проєктної діяльності учнів дозволив виділити її основні функції:

- самотрансформація: прагнення бути визнаним іншими, у самотійному створенні умов для її повного прояву та у здатності ліцеїстів і викладачів творчо трансформувати ставлення до дійсності;

- адаптація: завдяки цій функції учні адаптується до постійно виникаючих нових ситуацій у навчальному проєктному процесі, знаходить вихід у нестандартних ситуаціях; також ця функція забезпечує механізм соціальної та психологічної соціалізації особистості;

- рефлексія отриманих знань; глибокі та усвідомлені знання є важливим засобом подальшого саморозвитку діяльності учнів;

- пошук: проявляється у когнітивній самотійності учнів при переході до вищого рівня проєктної діяльності.

Отже, найефективнішим напрямком роботи з розвитку творчої активності ліцеїстів є створення комплексу психолого-педагогічних умов, що дозволяє зайняти чітко виражену особисту позицію у вирішенні проблемних ситуацій, що виникають у логіці освітнього проєкту, та творчо підійти до їх вирішення.

Така дидактична модель розвитку творчої активності учнів у логіці освітнього проєкту забезпечує формування комунікативних та професійно значущих якостей (самостійність, ініціативність, гнучкість, мобільність тощо). Вона дозволяє учням розширювати особистісні можливості.

2.2. Цифрові платформи для візуалізації та презентації результатів проєктної діяльності

Візуалізації є ефективним інструментом для підтримки учнів у вивченні іноземної або другої мови. Вони дозволяють передавати конкретні концепції поза існуючими мовними бар'єрами. Головною метою вчителя є розробляти такі візуалізації, адаптувати їх до учнів та їхніх навчальних процесів, а також досліджувати існуючі візуалізації в підручниках та подібних матеріалах.

Сьогодні виділяють різні інструменти та методи візуалізації для викладання, такі як ментальні карти, дошки настрою та системи зворотного зв'язку. Специфічними методами візуалізації є такі як sketchnotes – візуалізація навчального змісту на основі нотаток.

Цифрові технології мають потенціал допомогти учням досягти більшого успіху в навчанні. За допомогою правильних інструментів викладачі можуть зробити свої курси більш різноманітними та активно залучати учнів. Це дозволяє аудиторії краще зосередитися на навчанні.

Навчальні платформи є основою цифрової роботи в закладах загальної середньої освіти. Вони дозволяють сучасно організовувати та розробляти уроки. Адміністративні завдання, такі як надсилання повідомлень, створення опитувань та спілкування з учнями та батьками. Крім того, навчальні платформи підтримують цифрове навчання та сприяють його впровадженню.

Як засвідчує проведений аналіз, цифрова командна робота є ключовим навиком для майбутнього. Однак ця здатність часто недостатньо розвивається в школах. Цифрові інструменти дозволяють ефективно координувати проекти та підтримують продуктивне навчання, дозволяючи структуровано документувати результати роботи. Водночас їх використання підвищує мотивацію учнів та зміцнює їхню обізнаність про цифрові медіа як інструменти [8].

У розвитку цифрових шкіл класні кімнати перетворюються на гібридні, інтерактивні середовища, де технології, просторовий дизайн та дидактика безперешкодно взаємодіють та створюють нові форми навчання.

Цифрові платформи пропонують практичні вправи з негайним зворотним зв'язком і дозволяють навчатися поза класом. Наступні методи є особливо ефективними:

- *Перевернутий клас*: учні вивчають матеріал вдома за допомогою відео, а потім разом закріплюють його на уроці.
- *Елементи гейміфікації*: системи балів та значки грайливо підвищують мотивацію до навчання.
- *Спільна робота*: спільні документи та проектні платформи сприяють командній роботі між класами.
- *Адаптивні системи навчання*: програмне забезпечення, яке автоматично налаштовується на рівень успішності учня та заповнює прогалини в знаннях.

Гра та навчання завжди були тісно пов'язані. Учні досліджують своє оточення через гру та випробовують свої межі. Роблячи це, вони практикують, наприклад, співпереживання поглядам різних людей (матері, батька, дитини) з раннього віку. Бажання грати та досліджувати поділяють усі люди, і дорослі також грають – багато з них часто та із задоволенням.

Однак, гейміфікація – це більше, ніж сума її ігрових елементів. По суті, гейміфікація описує процес – процес використання ігрових елементів (тобто будівельних блоків) для створення позитивного досвіду, який спрямовує людську поведінку до бажаної мети (Seaborn / Fels 2015). Для правильного розуміння та, зрештою, успішного проектування гейміфікації важливо враховувати всі три основні елементи цього процесу: ігрові елементи, досвід та цілеспрямованість. Seaborn, Katie /Fels, Deborah I. (2015): Gamification in theory and action: A survey. In: International Journal of Human-Computer Studies 74, S. 14–31.

Найчастіше згадуваною перевагою цифровізації освіти є зв'язок між розвитком конкретних навичок (інформаційна грамотність) та використанням конкретних цифрових технологій (Takacs/Swart/Bus 2015; Mills 2010). Крім того, емпіричні дані показують, що використання цифрових технологій сприяє розвитку креативності учнів, покращенню їхніх здібностей до навчання та підвищенню їхньої академічної успішності (Paul/Lal 2018).

Навчання у цифровому середовищі вимагає швидкої обробки інформації. Це може призвести до перевантаження учнів та їхнього відволікання. Щоб протидіяти цим роздумам, важливо залишатися в теперішньому моменті. Простий метод для практики цього – метод СТОП: С – Стоп, Т – Зроби вдих, О – Спостерігай та П – Продовжуй. Вчитель може використовувати цей метод будь-коли, коли виявляє, що деякі учні перевантажені обробкою інформації.

Обробка когнітивної інформації та робота з афективними компонентами, пов'язаними з цією інформацією в цифровому середовищі, вимагають від учнів розвитку певних навичок. Ці навички включають вміння залишатися приземленим, зосередженим та підтримувати почуття власної гідності. Враховуючи інформаційне перевантаження та його потенційний афективний та соціальний вплив, учням потрібні стратегії для підтримки свого психічного благополуччя. Тренінги усвідомленості та співчуття – це способи протидії недолікам цифровізації в освіті.

Для візуалізації та презентації результатів проєктної діяльності ліцеїстів важливим є використання різних цифрових платформ, що забезпечує розвитку ключових компетентностей учнів ліцею. Інтерактивні інструменти, такі як **Creately**, **Genially**, **Canva**, **Plotly**, **Padlet** та **Prezi**, не лише забезпечують сучасну форму подання результатів, але й формують у ліцеїстів навички командної роботи, критичного мислення, цифрової грамотності та креативності. Все це підвищує мотивацію, робить навчальний процес наочним і залученим, а також дозволяють ефективно інтегрувати психолого-педагогічні аспекти у проєктну діяльність.

Основні особливості кожної з цих цифрових платформ представлені у наступній таблиці (Табл. 1):

Цифрова платформа	Освітня функція	Особливості використання
Creately	створення інтерактивних презентацій	учні презентують результати у вигляді інтерактивної карти з анімаціями
Genially	діаграми, mind maps	учні створюють спільні схеми
Canva	створення презентацій, постерів, буклетів	створення постерів для різних конкурсів
Plotly	інтерактивна візуалізація інформації, дашборди	демонстрація результатів у вигляді інтерактивних графіків

Padlet	онлайн дошки для ідей та результатів	колективна дошка за результатами проєкту
Prezi	презентації з нелінійною структурою	інтерактивна мапа

Табл. 2.1. Цифрові платформи для візуалізації та презентації результатів проєктної діяльності

Отже, головними перевагами зазначених цифрових платформ є такі: інтерактивність, візуальна привабливість, колаборація та гнучкість, формування цифрової грамотності учнів, критичного мислення та креативності.

Крім того, важливо звертати увагу на виклики, що пов'язані з використанням таких платформ. По-перше, йдеться про можливі технічні обмеження, а саме: стабільний інтернет та сучасні технічні пристрої. По-друге, навчання застосуванню. Психологічне навантаження може виникати через тривале перебування онлайн.

Використання цифрових платформ у проєктній діяльності учнів ліцею забезпечує сучасний рівень візуалізації та презентації результатів. Вони сприяють розвитку цифрової грамотності, креативності та комунікативних навичок, а також роблять навчальний процес більш інтерактивним і мотивуючим. Інтеграція таких інструментів у навчання дозволяє учням не лише якісно представляти власні проєкти, але й формувати компетентності, необхідні для успішної діяльності у XXI столітті.

2.3. Впровадження циклу проєктів «Jersón: la resiliencia y el futuro» (Херсон: незламність та майбутнє) у навчальний процес

Під час виконання програми виробничої (педагогічної) практики у Херсонському академічному ліцеї при ХДУ ХМР разом з ліцеїстами 11 класів було реалізовано цикл проєктів з іспанської мови «*Jersón: la resiliencia y el futuro*» («Херсон: незламність та майбутнє»). Практика стала важливим етапом професійної підготовки, адже дозволила не лише закріпити теоретичні знання, але й застосувати сучасні психолого-педагогічні підходи у реальних умовах навчального процесу. Варто наголосити, що робота над проєктами сприяла інтеграції міжпредметних знань, розвитку комунікативних та цифрових компетентностей учнів, а також формуванню цінностей стійкості, відповідальності та солідарності. Таким чином, практика стала платформою для апробації інноваційних методів навчання, що поєднують локальну ідентичність Херсона з європейськими освітніми тенденціями.

Реалізація «*Jersón: la resiliencia y el futuro*» під час виконання програми виробничої (педагогічної) практики відбувалася поетапно, що забезпечує системність та цілісність навчального процесу. Кожен етап мав власні завдання й інструменти, спрямовані на формування міжпредметних компетентностей, розвиток комунікативних навичок та осмислення цінностей незламності й майбутнього Херсона. Такий підхід дозволив ліцеїстам поступово переходити від дослідницької роботи до творчої презентації результатів, а також інтегрувати психолого-педагогічну підтримку у процес проєктної діяльності.

Можливими напрямками впровадження запропонованого проєкту стали:

- створення іспанською мовою міжпредметних блоків з історії, літератури;
- аналіз історичних джерел, збір історій про стійкість громади;

- підготовка матеріалів іноземними мовами (іспанською/англійською) для обміну з учнями інших країн;
- дискусії, що допомагають ліцеїстам осмислити тему стійкості та майбутнього.

Проект може стати освітнім брендом Херсонського академічного ліцею, що поєднує локальну ідентичність Херсона з європейськими цінностями стійкості та розвитку. Головними очікуваними результатами є формування ціннісних орієнтацій (незламність, відповідальність, солідарність), комунікативних навичок, цифрової грамотності через роботу із сучасними цифровими платформами, створення портфоліо учнівських проєктів.

Впровадження циклу проєктів у навчальний процес Херсонського академічного ліцею:

1. Fundamentos teóricos

El aprendizaje basado en proyectos se fundamenta en la participación activa del estudiante para resolver problemas del mundo real. Desarrolla el pensamiento crítico, las habilidades comunicativas y la capacidad de trabajar en equipo.

2. Principios metodológicos

Principios básicos: interdisciplinariedad, orientación práctica, colaboración, reflexión. El docente actúa como facilitador, organizando grupos, manteniendo la motivación y brindando apoyo psicológico y pedagógico.

3. Propósito y tareas

El ciclo de proyectos "Jersón: la resiliencia y el futuro" tiene como objetivo inculcar en los estudiantes los valores de resiliencia, solidaridad y responsabilidad, así como desarrollar el pensamiento crítico y la alfabetización digital. Tareas principales:

Formación de la postura cívica mediante la comprensión de la identidad local de Jersón.

Desarrollo de habilidades comunicativas a través de presentaciones y debates.

Integración de plataformas digitales para la visualización de los resultados del proyecto.

Apoyo psicológico y pedagógico a los estudiantes durante el proceso de trabajo sobre sostenibilidad y futuro.

4. Etapas de la implementación del proyecto

Etapa preparatoria: definición del tema, formación de grupos y asignación de tareas de investigación.

Etapa de investigación: recopilación de información, entrevistas a residentes y análisis de fuentes históricas y contemporáneas.

Etapa creativa: creación de productos multimedia (presentaciones, vídeos, mapas interactivos).

Etapa de presentación: presentación de los resultados en el centro educativo, la comunidad y el espacio en línea.

Etapa reflexiva: análisis de la experiencia, apoyo psicológico y formulación de conclusiones.

5. Herramientas y recursos

Genially, Canva – para crear presentaciones interactivas.

Padlet – para el trabajo en equipo y el intercambio de resultados.

Plotly – para visualizar datos estadísticos y encuestas.

Prezi – para presentaciones dinámicas con una estructura no lineal.

6. Resultados esperados

Crear un portafolio de proyectos estudiantiles que puedan presentarse a nivel universitario y comunitario.

Aumentar la motivación y el compromiso del alumnado mediante el trabajo en un tema relevante.

Desarrollar habilidades digitales y de comunicación.

Profundizar en valores como la perseverancia, la solidaridad y la responsabilidad.

7. Temas de los proyectos estudiantiles

Los estudiantes trabajaron en los siguientes temas: “Historias de indestructibilidad”, “El futuro ecológico de Jersón”, “Juventud y cultura digital”, “Patrimonio cultural e identidad”, “Jersón en el contexto europeo”, “Apoyo psicológico para la juventud”.

La tabla “Tema – Integración de asignaturas – Resultado esperado” demuestra la orientación interdisciplinaria y práctica.:

Tema	Integración de materias	Resultado esperado
Historias de indestructibilidad	Historia, literatura, educación cívica	Recopilación y presentación de historias personales de residentes de Jersón en forma de portafolio multimedia
El futuro ecológico de Jersón	Geografía, biología, ecología	Informe analítico y mapa interactivo de problemas y soluciones ambientales
Patrimonio cultural e identidad	Arte, historia, lenguas extranjeras	Exposición virtual de objetos culturales y presentación en idiomas extranjeros
Jersón en el contexto europeo	Historia, Inglés/Español, Educación Cívica	Análisis comparativo de la integración de la ciudad en los procesos europeos, creación de un proyecto multimedia

Apoyo psicológico para jóvenes	Psicología, pedagogía, trabajo social	Desarrollar programas de apoyo estudiantil, realizar capacitaciones y crear folletos informativos
--------------------------------	---------------------------------------	---

8. Formularios de evaluación

Rúbricas, autoevaluación, evaluación entre pares, portafolio.

La importancia de la reflexión para los estudiantes.

9. Dimensión social y cívica

Formación de la identidad local.

Integración de los valores europeos en el proceso educativo.

Recomendación de conclusión

Generalización de la importancia del ciclo para el proceso educativo del liceo.

Recomendaciones para una mayor integración de los proyectos en la educación.

Впровадження циклу проєктів «*Jersón: la resiliencia y el futuro*» у навчальний процес ліцею вважаємо перспективним кроком, що поєднує освітні, психолого-педагогічні та громадянські аспекти, сприяє формуванню цінностей, розвиває цифрову грамотність та комунікативні навички ліцеїстів.

Висновки до розділу 2

Проектна діяльність на заняттях з іспанської мови довела свою ефективність як сучасна методика, що поєднує мовні знання з практичними навичками. Під час занять ліцеїсти отримують можливість застосовувати іспанську мову у реальних комунікативних ситуаціях, працювати з

автентичними джерелами та створювати власні продукти – презентації, відео, постери. Це сприяє формуванню стійкої мотивації до навчання та розвитку креативності.

Встановлено, що організація проєктів забезпечує міжпредметну інтеграцію та розвиток ключових компетентностей. Ліцеїсти вчаться співпрацювати у групах, розподіляти ролі, брати відповідальність за результат, а також використовувати цифрові платформи для візуалізації та презентації. Такий підхід формує не лише мовні, але й соціальні та цифрові навички, необхідні для успішної діяльності у XXI столітті.

Проєктна методика сприяє розвитку міжкультурної свідомості та толерантності. Робота над темами, пов'язаними з культурою, історією та сучасним життям Іспанії, дозволяє ліцеїстам усвідомити значення іншомовної комунікації як інструменту діалогу культур.

Проєктна діяльність на заняттях з іспанської мови виступає не лише освітнім інструментом, але й засобом формування особистості, здатної до співпраці, критичного мислення та відкритості до світу.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі, присвяченій аналізу проєктної діяльності у процесі навчання іспанської мови в ліцеї, дійшли наступних висновків:

Відповідно до Державного стандарту повної загальної середньої освіти, розвиток іншомовної компетентності неможливий без залучення учнів до активної пізнавальної діяльності.

Мотивація є ключовим елементом успішного навчання, особливо в умовах дистанційного навчання. Відсутність традиційної взаємодії з викладачем, а також потенційна ізоляція від групи можуть вплинути на мотивацію учнів.

Дослідження показали, що для дистанційного навчання, як і для традиційного навчання, застосовні п'ять загальних дидактичних методів навчання, а саме: інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, евристичний та дослідницький. Вони охоплюють всю сукупність педагогічних актів взаємодії між викладачем та учнями.

Існує п'ять ключових компонентів дистанційного навчання, які слід враховувати під час воєнного стану: належне навчання, зміст курсу, мотивація, взаємовідносини між учасниками та підтримка психічного здоров'я.

Відповідно до нових вимог Нової української школи (НУШ) проєктна діяльність переводить учня з позиції «пасивного слухача» у позицію «активного дослідника». Вчитель при цьому стає фасилітатором (помічником).

Проведений аналіз підтвердив, що проєктна методика є ефективним інструментом у процесі навчання іноземних мов, зокрема іспанської. Вона забезпечує інтеграцію мовних знань із практичними навичками, формує комунікативну компетентність, розвиває критичне мислення та креативність учнів. Проєктна діяльність сприяє підвищенню мотивації до навчання, адже учні бачать реальну цінність використання іноземної мови у практичних ситуаціях.

Проєктна діяльність як специфічна форма творчості є універсальним засобом особистісного розвитку. Вона особливо продуктивна під час роботи з учнями, відповідно до їхніх прагнень до майбутнього та прагнення до активної самореалізації.

У педагогічній літературі проєкти у навчанні класифікують таким чином: інформаційні, творчі та дослідницькі. За змістовою областю: монопроєкти та міжпредметні проєкти. За тривалістю: короткострокові (1 – 2 уроки), середньострокові (1 – 2 місяці) та довгострокові (весь навчальний рік).

Візуалізації є ефективним інструментом для підтримки учнів у вивченні іноземної або другої мови. Вони дозволяють передавати конкретні концепції поза існуючими мовними бар'єрами. Для візуалізації та презентації результатів проєктної діяльності ліцеїстів важливим є

використання різних цифрових платформ, що забезпечує розвитку ключових компетентностей учнів ліцею.

З'ясовано, що організація проєктів у ліцеї створює умови для міжпредметної інтеграції та розвитку ключових компетентностей XXI століття. Ліцеїсти вчаться співпрацювати у групах, розподіляти ролі, брати відповідальність за результат, застосовувати цифрові платформи для візуалізації та презентації. Це формує не лише мовні, але й соціальні та цифрові навички, необхідні для успішної діяльності у сучасному світі. Використання інструментів *Genially*, *Canva*, *Padlet* та *Prezi* зробило навчальний процес більш інтерактивним і сучасним.

Проектна методика сприяє розвитку міжкультурної свідомості та толерантності. Робота над темами, пов'язаними з культурою, історією та сучасним життям Іспанії, дозволяє учням усвідомити значення іншомовної комунікації як інструменту діалогу культур. Це формує відкритість до світу, готовність до співпраці та відповідальність за власний освітній результат. Таким чином, проєктна діяльність на уроках іспанської мови виступає не лише освітнім інструментом, але й засобом формування особистості, здатної до самостійності, критичного мислення та активної громадянської позиції.

Впровадження циклу проєктів «Jersón: la resiliencia y el futuro» у навчальний процес ліцею вважаємо перспективним кроком, що поєднує освітні, психолого педагогічні та громадянські аспекти, сприяє формуванню цінностей, розвиває цифрову грамотність та комунікативні навички ліцеїстів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бадан А. А., Атанасова О. А. Про адаптацію іншомовних запозичень як елемента міжкультурної комунікації. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія “Філологічні науки”*. Мовознавство, № 12, 2019. С. 6 – 10. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/841738>
2. Бігич О. Б. Сучасні засоби навчання іспанської мови в закладах середньої освіти: навчальний посібник. Київ: КНЛУ, 2019. 68 с.
3. Гапонова С. В., Коваль О. Ю. Проєктна діяльність у процесі навчання іноземних мов: досвід українських шкіл. *Педагогічний дискурс*. 2022. №31. С. 78–85.
4. Гринько О. С. Іншомовні вкраплення: до проблеми функціонування та перекладу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог: Вид-во НаУОА,

2020. Вип. 10 (78). С. 62–65. URL:
<https://journals.oa.edu.ua/Philology/issue/view/88>
5. Державний стандарт повної загальної середньої освіти (Постанова КМУ №898) -
<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
 6. Дистанційне навчання: психологічні засади : монографія / [М.Л. Смульсон, Ю.І. Машбиць, М.І. Жалдак та ін.] ; за ред. М. Л. Смульсон. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. 240 с.
 7. Коваль О. Ю. Проектна методика навчання іноземної мови студентів ВНЗ. *Наукові праці*. 2019. URL:
<http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/8342>
 8. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. /Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2002. 328 с.
 9. Освітня програма підвищення кваліфікації учителів іспанської мови «Сучасні підходи до викладання іспанської мови: інновації, комунікація, інструменти». *Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти*. 2024.
 - 10.Семенов О. М. Інноваційні технології у викладанні іноземних мов: проєктна діяльність. *Педагогічні науки*. 2020. №3. С. 112–118.
 - 11.Тернаскова Є. В. Проектна діяльність на уроках іспанської мови: методичні рекомендації для вчителів. Харків: Основа, 2021. 56 с.
 - 12.Чижикова О. В. Проектне навчання як засіб розвитку комунікативної компетентності студентів нелінгвістичних спеціальностей під час вивчення іноземної мови. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2026. №1.

13. Устименко О. М. Проектна технологія навчання іноземних мов і культур студентів мовних ВНЗ. *Іноземні мови*. 2017. №2. DOI: 10.32589/im.v0i2.122627
14. Як вчити та навчатися в умовах війни / за заг. ред. Т. Цюман. URL: https://childfund.org.ua/Uploads/Files/books_pdf/How+to_teach_and_learn_A4.pdf
15. Bell, S. (2023). Project-Based Learning for the 21st Century: Post-COVID Adaptations in Language Education. *The Clearing House*, 96(2), 67–74.
16. Fernández, I. El trabajo por proyectos en el aula de español: una experiencia práctica. *Revista Aula de Innovación Docente*, 2019, №18, pp. 33–41.
17. Fernández, I., & Morales, D. (2024). Integrating AI and Project-Based Learning in Foreign Language Education. *Educational Technology & Society*, 27(4), 89–102.
18. Fragoso, C. El aprendizaje basado en proyectos en la enseñanza de lenguas extranjeras. *Revista de Educación y Humanidades*, 2021, №15, pp. 45–60.
19. García, M. La metodología de proyectos como estrategia didáctica en la enseñanza de idiomas. *Didáctica. Lengua y Literatura*, 2019, №31, pp. 89–104.
20. Hernández, F. Metodología de proyectos en el aula de ELE (Español como Lengua Extranjera). Barcelona: Graó, 2018.
21. Kokotsaki, D., Menzies, V., & Wiggins, A. (2023). Revisiting Project-Based Learning: A Systematic Review of Post-Pandemic Practices. *Improving Schools*, 26(1), 45–62.
22. Lister K., J. Seale and C. Douce, (2021). “Mental health in distance learning: a taxonomy of barriers and enablers to student mental wellbeing,” *Open Learn*, vol. 36, no. 2 (Ahead of print), [Online]. Available: <https://doi.org/10.1080/02680513.2021.1899907>

23. Martin A., (2020, March 16). How to optimize online learning in the age of coronavirus (COVID-19): A 5-point guide for educators. [Online]. URL:
<https://newsroom.unsw.edu.au/news/social-affairs/howoptimise-online-learning-age-coronavirus>
24. Martínez, J. & Pérez, L. Aprendizaje cooperativo y proyectos en la enseñanza del español. Revista Nebrija de Lingüística Aplicada, 2020, Nº24, pp. 112–125.
25. Ministerio de Educación de España. Guía metodológica para el aprendizaje basado en proyectos en la enseñanza de lenguas. Madrid, 2023.
26. Morales, D. La integración de TIC y proyectos en el aprendizaje de lenguas extranjeras. Revista Educación Digital, 2021, Nº12, pp. 55–70.
27. Richards J. C. Approaches and methods in language teaching / J. C. Richards, T. S. Rodgers. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 270 p. URL:
https://www.novaconcursos.com.br/blog/pdf/richards-jack-c.-&_rodgers.pdf
28. Rodríguez, A. El aprendizaje basado en proyectos: una propuesta para la enseñanza del español en secundaria. Revista Aula de Innovación Educativa, 2022, Nº305, pp. 22–27.
29. Sánchez, P. El enfoque por proyectos en la enseñanza de ELE: retos y oportunidades. Actas del Congreso Internacional de Didáctica del Español, Madrid, 2020.
30. Sánchez, P. (2023). Project-Based Approaches in Multilingual Classrooms: Lessons from European Schools. Language Teaching Research, 27(5), 678–695.
31. Torres, R. Proyectos colaborativos en la enseñanza de lenguas: experiencias en el aula de español. Revista MarcoELE, 2017, Nº25.

